

ФІНСЬКО-КАНАДСЬКИЙ ДОСВІД У TOTOSHA HIGH MINDS SCHOOL

В організації навчально-виховного процесу нашої школи реалізовані підходи, які успішно використовують уже наші фінські та канадські колеги.

Досвід зарубіжних колег в роботі нашої школи впроваджено в таких ключових напрямках:

- спілкування з учнями та батьками;
- облаштування класної кімнати;
- урочна система та проектна діяльність;
- оцінювання та звіт про успішність учнів.

Спілкування з учнями

Учень нашої школи – це доросла свідомою особистість, а вчитель- дорослий досвідчений друг. Учні звертаються до вчителя по імені, але на «Ви». Спілкування з учнями відбувається на рівних та через призму програми *«Лідер в мені»*. Вчитель своїм прикладом показує як її можна застосовувати у повсякденному житті.

Ознайомлення з даною програмою відбувається у 1му класі, протягом всього навчального року, окремим уроком. З 2-го по 4-й клас перший місяць перебування у школі присвячено повторенню вивченого. Застосовують лідерські навички і учні, і вчителі весь час у будь-якій своїй діяльності, при спілкуванні один з одним, при вирішенні конфліктних ситуацій.

Завдання вчителя створити дружню атмосферу в колективі, де всі у класі будуть як єдине ціле, а у всій школі пануватиме дружня атмосфера.

Кожен вчитель завжди готовий слухати учнів – їхні ідеї і пропозиції. Кожну ідею розглядають колективно, додаючи щось нове. Вчитель не говорить учневі, що він погано виконав якесь завдання чи роботу, а порівнює дитину із з її можливостями *«ти старався, але ти можеш краще»*, *«ти сьогодні працював не на всю потужність»* та подібні висловлювання.

Спілкування з батьками

В нашій школі відсутні загальні батьківські збори. На початку першого навчального року вчитель та директор збирають батьків на індивідуальні зустрічі і розповідають, як і чого навчатимуть дітей, які пріоритетні напрямки, які практичні і теоретичні заняття матимуть школярі, знайомлять з режимом дня, розкладом, гуртковою роботою.

Плани на наступний навчальний рік оголошують батькам на підсумкових зустрічах у кінці навчального року.

Також такі зустрічі влаштовуємо в 1му класі по завершенню адаптаційного періоду, а також для підведення підсумків у кінці 1го семестру.

Зустрічі проводяться у зручний для обох сторін час за записом. Як правило, 30-45 хвилин вистачає для запитань-відповідей, обміну думками та побажаннями, але можна домовитися і про додаткову зустріч. Обговорюємо прогрес у досягненнях дитини, як більше заохочувати до виконання тієї роботи, яка поки що не виходить, як підтягнути слабкі місця і заповнити прогалини, батьки озвучують свої спостереження, побажання та пропозиції.

Окрім таких зустрічей вчитель та директор завжди перебувають у діалозі з батьками в меседжерах.

Облаштування класу, організація уроку

У нашій школі немає портфелів, тому у кожному класі у дітей є особисті бокси для підручників, зошитів, пеналу та інших особистих речей. Кожна дитина розвивається індивідуально, тому середовище облаштовано з урахуванням особливостей дітей, діти самі підказують, яким має бути середовище довкола. У кожному класі є центр ранкового кола та самостійного читання, навчальна зона, міні бібліотека та інші центри, які педагоги облаштовують та змінюють відповідно до потреб дітей та теми, яку вивчають.

Урок має бути динамічним, на ньому може не бути фізкультхвилинки, але обов'язково має бути постійна зміна форм та видів роботи, застосування прийомів розвитку критичного мислення, переміщення класною кімнатою (повідомлення теми уроку чи читання літературного твору може починатися на килимочку, з використанням дошки фліпчарт, а відпрацювання – за партами індивідуально чи по групам). Склад малих і великих груп має постійно змінюватись. Починаючи з першого року навчання розвиваємо у дітей самостійність, відповідальність за свої дії, 4К навички, емоційний інтелект та ініціативність.

З першого класу діти працюють за індивідуальними партами, які дуже легко пересуваються для організації групових видів робіт. Навчити дітей працювати самостійно та в групах, домовлятися, працювати разом і поважати простір одне одного – це основна із задач педагогів нашої школи. Розташування парт змінюється дуже часто. Під час уроків учні можуть пересуватися (не сидіти лише на одному місці), спілкуватися тихим голосом, але для такої “свободи” є чіткі правила, які діти встановлюють разом з вчителем на початку року та намагаються дотримуватися. Взагалі класна кімната – це територія дітей, за яку вони відповідають, і разом з вчителем можуть змінювати, додавати до неї все, що буде їм допомагати в процесі пізнання. За порядком у шафах класної кімнати (дитяча зона), у боксах, на підвіконнях та в інших зонах відповідальність несуть діти, один-два рази на тиждень всі займаються організованим прибиранням в зонах.

Ще однією особливістю в облаштуванні класної кімнати є «робочі (розумні) стіни». Вивчаючи нову тему, вчитель створює разом з дітьми плакат, схему, таблицю, інфографіку з основними поняттями, після уроку дооформлює і розміщує на стіні так, щоб діти знали де шукати потрібну інформацію. Діти мають усвідомлювати роль «розумних стін» у навчально-виховному процесі, учнів потрібно з першого дня вчити користуватися таким видом інформації. Поява нового плакату на стіні обов'язково обговорюється з дітьми. Також на стінах, шафах розміщуємо правила, алгоритми роботи і подібну інформацію. Відповідно розділяємо стіни на зони – математика, українська мова, правила класу, правила Daily 5 і т.д.

Одним із найважливіших моментів в облаштуванні та оформленні класу є створення класних і шкільних правил. Це одна із основних цілей вересня, ми можемо витратити на їх випрацювання весь місяць.

Оцінювання, звітність та домашні завдання

У нашій школі немає рейтингів, учнів не порівнюють один з одним. Кожному учню допомагають спостерігати за своїм навчанням і його прогресом, допомагають усвідомити свої успіхи і сильні сторони.

У першому класі та у першому семестрі другого класу передбачено діагностичне, формувальне й підсумкове оцінювання учнів. Підсумкове оцінювання відбувається двічі на рік на основі написання комплексної контрольної роботи, тесту.

Оцінки бувають такі: А (високий), В (достатній), С (середній), D (початковий), а ще кожна оцінка може мати «+» або «-».

Починаючи з другого семестру другого класу проміжні тести і контрольні роботи проводяться регулярно з різних предметів – на розсуд вчителя. Ці роботи, а також виконані проекти оцінюються за рівнями А, В, С, D, F.

Двічі на рік (у першому класі також після адаптаційного періоду) разом із свідоцтвом досягнень державного зразка учні отримують розгорнутий звіт про успішність – усебічний аналіз учнівського прогресу. Звіт про успішність відображає його

результати з предметів, а також із поведінки і залученості в навчання. Звіт про успішність учнів – завжди колективне професійне судження вчителів. Обговорення своїх оцінок і порівняння з оцінками інших учнів ми не схвалюємо, але не забороняємо учням обговорювати власні досягнення.

Наприкінці кожного тижня вчитель надсилає в чат з батьками короткий звіт з описом того, що діти вчили, робили, чого досягли на уроках. В особисті повідомлення чи в індивідуальних бесідах можна повідомити на що варто звернути більшу увагу.

У звіті про успішність описуються характеристики учня, які виводяться на підставі щоденних спостережень вчителя за учнем і його роботою в класі - організованість, здатність до самостійної роботи, співпраця з однокласниками, ініціативність, саморегуляція. Також розгорнуто описуються досягнення за кожен предмет (тему з предмета). У «мовних» предметах окремо фіксуються досягнення з читання, письма, зв'язного мовлення, грамотності.

Також даний звіт містить думки вчителя про переваги і проблеми учня, про те, на скільки впевнено він чи вона демонструють свої знання, а також рекомендації, що необхідно зробити для поліпшення результату.

Домашні завдання у першому та на початку другого класу відсутні. Завдання додому дитина може отримувати в період коли хворіє, якщо відвідує школу до 15.00, на період відпустки. За запитом батьків чи дитини на відпрацювання певної теми. Завдання на додаткове відпрацювання навчального матеріалу основний вчитель передає вчителю ГПД. Починаючи з другого класу завдання на ГПД залишає дітям, тим самим виховуємо їхню самостійність та відповідальність.

Проектна діяльність

Проектна діяльність – нині одна з найперспективніших складових освітнього процесу, вона створює умови творчого саморозвитку та самореалізації учнів, формує всі необхідні життєві компетенції, завдяки такій діяльності діти вміють швидко

і конструктивно налаштовуватися на командну та самостійну роботу. Метод проєктів – один із ключових напрямків роботи нашої школи.

Усе починається з накопичення чи уточнення необхідної для подальшої роботи інформації: перегляд підготовлених відеофрагментів, звернення до досвіду дітей, коротка розповідь вчителя. Потім діти об'єднуються в команди й вирішують, якими способами можна розв'язання поставлене завдання, обговорюють варіанти, самостійно добирають матеріали й активно працюють. Іноді проєкт реалізується протягом кількох тижнів.

На уроках протягом тижня діти виконують проєктні завдання, але п'ятниця дозволяє створити особливий творчий простір для реалізації спільних задумів. Тому в п'ятницю ми можемо виділяти окремий час (1,5-2 години) на створення кінцевого варіанту проєкту та його презентації. З одного боку, півтори години творчої взаємодії дітей і педагога зберігають формат уроку. Та з іншого – це лише умовно. Адже головне – відчуття абсолютної спроможності зробити все разом із друзями. Також у перший рік навчання проєкт може бути винесено на домашнє завдання, щоб діти вчилися створювати проєкт самостійно (з мінімальною допомогою батьків).